Marking Scheme (For Examiners/Evaluators)

All India Senior School Certificate Examination, 2019

Class - XII

Subject: Manipuri (Code 111)

ꯇꯦꯔꯤꯡ ꯀꯣꯛꯅꯥꯏꯊꯤꯁꯥꯒꯤꯃꯇꯦ	
I.	ꯑꯁꯥꯑꯣꯢꯕꯥ ꯍꯧꯖꯤꯛ ꯊꯤꯑꯣꯏꯕꯥ ꯃꯇꯝꯅꯥ ꯃꯤꯔꯣꯜꯂꯤꯁꯨꯡꯒꯤ ꯑꯦꯛꯁꯣꯡꯒꯤ ꯃꯇꯥꯡꯗꯥ ꯂꯥꯏꯔꯤꯛ ꯃꯤꯑꯣꯏꯕ ꯑꯃꯁꯨꯡ ꯑꯃꯥꯡꯗꯥ ꯃꯤꯑꯣꯏꯕ ꯃꯤꯔꯣꯜꯂꯤꯁꯨꯡ ꯑꯁꯤꯒꯤ ꯃꯇꯥꯡꯗꯥ ꯑꯣꯏꯔꯕꯥ ꯑꯣꯏꯅꯥ ꯊꯤꯑꯣꯏꯕꯥ ꯑꯁꯥꯑꯣꯢꯕꯥ ꯑꯃꯁꯨꯡ ꯑꯃꯥꯡꯗꯥ ꯃꯤꯑꯣꯏꯕ ꯑꯁꯥꯑꯣꯢꯕꯥ

Marking Scheme (For Examiners/Evaluators)

All India Senior School Certificate Examination, 2019

Subject: Manipuri (Code 111)

		ꯄꯣꯔꯥꯇꯤꯝ – ꯑ (SECTION-A) ꯐꯥꯔꯥꯒꯥꯝꯗꯥ (GRAMMAR)	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Mark Distribution
1.		ꯑꯆꯦꯠꯄ ꯂꯩꯃꯤꯠ ꯑꯃꯨꯠꯄ ꯍꯟꯅꯥꯑꯣꯏꯕ ꯑꯃꯨꯠꯄ ꯂꯩꯃꯤꯠ ꯑꯆꯦꯠꯄ ꯍꯟꯅꯥꯑꯣꯏꯕ ꯑꯣꯏꯅꯤꯡꯕꯥ ꯐꯤꯚꯝ ꯃꯤꯡꯅꯥ ꯑꯣꯏꯔꯕꯥ ꯑꯣꯏꯅꯥ ꯑꯣꯏꯔꯕꯥ ꯑꯣꯏꯅꯤꯡꯕ

	ਯ)	ਜਿਆਦਾਤਰ ਮੁਸਲਿਮਜ ਮਾਰਿ ਏਸਕਸਰ ਦਖਤਾ॰॥	1
	ਟ)	ਵੈ ਯੋਜਾਸਰਦ ਸ॰ਜ ਸੇਜਟ॰॥	1
	ਠ)	ਘਜ਼ਰਾ ਟੇਸਕਸਿਜ ਸਰੇਯ॰ ਘਜ਼ਲਟ ਸਰੇਯੇ ਟੇਯ॰॥	1
	ਸ)	ਲੇਯਕਯਾਸਿਟ ਘਟੇਸਿਯ ਜਸਟੇਚ ਸੇਰਠਸਿਯ ਸੁਯਜ਼ਿਯਟ ਟੌਯਜ਼ਾ॥	1
		SECTION-B ਘਸਸਯਕਯਾਪਿਯਾਲਯਾਲ (COMPREHENSION)	
5.	ਘ)	ਯਸਾਘੇਸ-ਯਾਸੇ, ਘਸਟ-ਘਸਜ਼ਾਲ, ਜ਼ਿਸੇ-ਟੇਸੇਯਾਸਿਟਾ॥	2
	ਯ)	ਘੋਸਟਾਸ ਘਜ਼ਖਯਸਿਯ ਜ਼ਿਘੇਸਟਾ॥	1
	ਟ)	ਜ਼ੇਸਿਸੇਟੇਸਠ ਘੋਸਟਾਸਿਯ ਜ਼ਿਘੇਸਟਾ॥	1
	ਠ)	ਸਟਿਸ ਲੇਸਠੇਸਇਜ਼ ਘੇਸਠਸਜ਼ਿਜ਼॥	1
		SECTION-C ਘਸਸਸੇਟਾਯਾਲ ਘਾਲਸ ਕੇਸਠਸਿਸ (COMPOSITION & WRITING)	
Instructions for Q. No. 6		ਘਸਸੇਜ਼ਠ ਘਜ਼ ਸ਼ਜਟਸਾ ਸਾਲ਼ਯੁਸ਼ ਸਸਿਠ ਘੇਠਸਾਸਠਟਾ॥ ਸੇਨੌਸੇਸਾ, ਨਿਯਸ (ਠੇਸਿ), ਸੇਯੇਠਸਾਲਿਯ ਘਸਾਟਸਸਿਸਠ ਯਸਟੇ ਠਠਸਾ ਘਸਜ਼ੇਖਾਸਿਸਾਂ ਜ਼ਵੇਘਸਾਸੇਸਾ ਨਾਸਠਯਿਸਾ ਜ਼ੇਯਾ ਸਸਿਠਿਠ ਸੇਠ॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
6.		ਯਸਟੇ ਠਠ॥	8
Instructions for Q. No. 7		ਸਟਿਸ ਠਠਸਾ ਘਸਜ਼ੇਖਾਸਿਯ ਨਾਸਠਸਾ ਜ਼ੇਯਾ ਸਸਿਠਿਸਾਟਾ॥ ਖਾਟਸਾਖਾਲ, ਖਠਖਾਘਯਿਸਾਲ, ਘਾਲ਼ਯਾਖਾਟਸਸਿਠ ਜ਼ਵੇਘ ਸੇਟ ਠਠ ਘਜ਼ਖਾਸਾ ਸੁਖਠ (ਟੇਯਸੇ-ਸਸੇ) ਨਾਸਟਸਾ ਜ਼ੇਯਾ ਸਸਿਠਿਸਾਟਾ॥	
7.		ਸਟਿਸ ਠਠ॥	6
Instructions for Q. No. 8		ਸਸਿਠਿਠ ਸਾਲ਼ਯੁਖਾਲਿਯ ਘਟਸਿਸਾ ਸੇਨਾਯਠੇਸਾ (ਸੁਸਾਸਾ ਸੇਠ) ਖਾਯਜ਼ੇਸਾਟ ਸੇਯਾਸਸਠਠਟਾ॥ ਸੇਨਾਯਠੇਸਾ (ਸੁਸਾਸਾ ਸੇਠ) ਸੇਯਾਸਸਠ ਜ਼ੇਯਾ ੬ (ਘਜ਼) ਘਜ਼ਖਾਸਾ ਖਾਯਜ਼ੇਸਾਟ ਸੇਯਾਸਸਠ ਜ਼ੇਯਾ ੪ (ਘਟਟ) ਸਸਿਠਿਸਾਸਠਟਾ॥	

8.	(ख)	ਦਾਨਵਾਲਾ ਸੇਵਾ ਦਸਤਖ਼ਤ ਦੀਵਾਨਚਾਰਦ। ਨਾਲਕੇਆਮ ਨੇਆਮਾਮ।	1+2=3
	(ग)	ਤਰਮ ਸ਼ੰਤਰ ਸ਼ਾਤਰ ਮੇਆਰ ਵਿਚਾਰ°। ਨਾਲਕੇਆਮ ਨੇਆਮਾਮ।	1+2=3
		SECTION-D ਟਹਿਲਾਮਰਲ (LITERATURE) (Prose: Question Nos. 9 to 13)	
Instructions for Q. No. 9		ਦਸਤਮ ਸ਼ਕਟਾਮ ਸਾਲੇਤਸ਼ਸ ਸਾਰਿਮਾਲਕਰਦਾ। ਸੇਤਤਸ ਸਾਲੇ ਦਸਤਾਤ ਦਤਰ ਨੇਆਮਾਲਕ ਲੇਰਾਮ ਦਸਤਸ ਸਾਰਿਮਾਲਕਰਦਾ। ਟੁਮਾਮਾ ਸੇਰ ਨਾਲਕੇਆਮ ਨੇਆਮਾਲਕ ਲੇਰਾਮ ੪ (ਚਵਾਂ) ਸਾਰਿਰਿ ਸੇਤ॥	
9.	(घ)	ਸਾਲੇ – ਦਸਾਂਤਤਰਮਾਂ ਟਿਮਸ ਸ਼ੀਸ-ਨਾਰਤ॥ ਦਤਰ – ਕੇ: ਟਾ.ਰਾ. ਚਟਾਂਲੇਰ ਨਾਰਸ॥ ਚਤਲੇਸ/ਨਾਰਕੇਆਮ ਨੇਆਮਾਮ – ਖ਼ਸ਼ੁ-ਸੇਚ਼ੁ ਸ਼ਾਂਆਤੇਆਮਾਮਤ ਦੀਤਰਮਾਮਾ ਸੇਤ ਤੁਕੇਆਸਰਿਨਾਮਾਂ ਸ਼ੀਆਤੇਆਦਤ ਖ਼ਸ਼ੁ-ਸੇਚ਼ੁਮਾਂ ਸ਼ੀਰਤਤ ਚਟਾਂਸ਼ ਤੁਕੇਆਸਰਿਨਾਮਾਂ ਸ਼ਾਰੀਤਤ ਦੇਤਰ ਟੇਆਕੇਆਮਾਮਤਰਿ॥	1+1+4=6
		ਦਾਰਤਰੀਆਮ	
	(ङ)	ਸਾਲੇ – ਖ਼ੈਂਤੈ ਟੁਮਾਰਿ॥ ਦਤਰ – ਮਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਬੀਮਾਟਖ਼ੇਤੇਰ ਮਾਸਤ॥ ਚਤਲੇਸ/ਨਾਰਕੇਆਮ ਨੇਆਮਾਮ – ਖ਼ੈਂਤੈ ਟੁਮਾਰਿ ਚਟੇਆਂ ਚਤਾਮਾ-ਸਟੁਂਏ ਚਤਾਂਲਤ ਚਤਿਆਟ ਨੇਆਮਾਕਤਮਾਂ ਟੁਂਏ ਤੁਮਾਤਰਤਰਿ॥	
10.		ਤਲੇਤਮਤ ਮੇਤਟ-ਸ਼ੇਮਤਤ, ਕਤੇਖ਼ੇਆਂ ਟਸਤ ਸਾਰੀਤੇਆਟਤਤ ਟੁਂਏਸਾਮਿਆ ਦਸਤਾਂਸ ਪੈਂਕਤਮਤਤਰ ਸੇਟਤਮਤਤਰ, ਮਾਖ਼ੇਟ ਮਾਂਏ, ਖ਼ੇਟਟਤਮਾਂਆਂ ਖ਼ੇਤਖ਼ੈਂਖ਼ ਸ਼ੈਂਖ਼ਾਤ ਤਤਸ਼ਾਮਾਂਸ ਦਸਤਾਂਸ ਚਤਲਾਂਆਂ ਖ਼ਤਾਖ਼ਸ਼ ਤਾਂਆਤਤਰਿ॥	6
11.		ਸੇਤਸ ਦਸਾਂਤ ਤਸਸਾਰੇਆਮਾਂਆਂ ਖ਼ਸਾਰੀਆਤਤਰ ਤਸਸਾਰੇਆਮਾਂਆਂ ਖ਼ਤਸਸਖ਼ ਲੇਤਤਸਾਂਤਰਿ॥ ਖ਼ਾਂਏਤਖ਼ ਲੇਤਖ਼ਾਂਤਰਿਆਂ ਖ਼ਤਾਂਖ਼ਾਤੇਤਰ ਤਤੇਖ਼ਾਂਆਂਆਂਆਂ ਖ਼ਸੇ ਸਾਂਏਤਖ਼ਾਂ ਟੈਂਤ ਖ਼ਤਖ਼ਾਸਤ ਲੇਤਤਸਾਂਤਰਿ॥ ਟਤਖ਼ਤਤਆਂ ਤਤਾਂਖ਼ਾਂਆਂਆਂਆਂ ਆਂਆਂਤਸਾਂਤਰ ਟੇਤਆਂਆਂ ਖ਼ੈਂਤੇਆਂਆਂ ਖ਼ਤਾਂਆਂ ਟੈਂਟੈ॥	2+1+3=6

Instructions for Q. No. 12		ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
12.	(ੳ)	ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣਾ।	4
	(ਅ)	ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ, ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ।	1+3=4
	(ੲ)	ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਵੰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ।	4
Instructions for Q. No. 13		ਅਨੁਵਾਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
13.	(ੳ)	ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।	1
	(ਅ)	ਦੂਸਰੇ-ਦੂਸਰੇ ਪਾਠਾਂਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ।	1
	(ੲ)	ਟਾਈਪਿੰਗ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ।	1
	(ਸ)	ਕੰਮਚਾਰੀ ਸਹੀ ਹਨ।	1
		ਸਾਹਿਤ (LITERATURE) (Poetry: Question Nos. 14 to 17)	
Instructions for Q. No. 14		ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣੇ। ਹਰ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਈ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿਓ। ਅਧੂਰੇ ਉੱਤਰ ਲਈ ਅੰਕ ਦਿਓ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ। ਗਲਤ ਉੱਤਰ ਲਈ ਕੋਈ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦੇਣੇ।	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks

14.	(ब)	ਸਰੋਕੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਲੇਖਾਸ਼ਰ – ਕਹਿਣੀਆਂ ਤੇ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ। ਸ਼ਬਦ – ਮਾਪਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਯੰਤਰ ਹਨ? ਵਿਆਕਰਣ/ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਾਸ਼ਰ – ਸ਼ਬਦਾਂ ਕਹਿਣੀਆਂ ਤੇ ਕਰਨੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।	1+1+3+1=6
		ਅਥਵਾ	
	(ਅ)	ਸਰੋਕੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਲੇਖਾਸ਼ਰ – ਸੱਚ ਬੋਲੋ। ਸ਼ਬਦ – ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਹੜੇ ਯੰਤਰ ਹਨ? ਵਿਆਕਰਣ/ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਾਸ਼ਰ – ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਦਲੀਲ-ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ-ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ-ਕਰਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।	
15.		ਪੜ੍ਹੋ। ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ-ਸਬੰਧੀ-ਸਵਾਲਾਂ-ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇਖੋ। ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅੰਕ ਦਿਓ।	1+1+4=6
Instructions for Q. No. 16		ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ।	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
16.	(ब)	ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ, ਸਾਰਥਕ ਤਰਤੀਬ ਲੇਖਾਸ਼ਰ। ਵਿਚਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।	4
	(ਸ)	ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਓ। ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਸ਼ਬਦ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਵਰਤਮਾਨ-ਕਾਲੀ ਸ਼ੈਲੀ	1+3=4

		ਸਭਤ ਘਸਮੁਰਤ ਦਟਤ, ਧਸ੍ਰਸਤ, ਧਦਤ ਸ੍ਰਭ ਸੇਫ਼ਮੁਰਤ ਸਾਂਧੇਸਤ ਸ੍ਰਭਏਸਦਾਂ॥	
	(ਟ)	ਸਗੇਰ ਏਸਮੁਰਤ ਗੇਘਾਟਤ ਯੇਸਤੰ ਸਗੇਘਾਯ ਗੇਘਾਟ੍ਰਤ ਘਤਾਂਦ ਸੇਸਰਾਅਂ ਧਯਾਂਸੇਸ ਲੇਸਗ ਯੇਸਦ ਗੇਸਮੁਦ ਸਦਾਂਘ ਯਸਦ ਸੇਸਰ ਸਭਟਤ ਗੇਸਤਾਅਂਦਾਂ॥	4
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
17.	(ਘ)	ਸਾਂਸੰ ਯੇਰਤੇਭਸ ਦ੍ਰਸਾਂਖਦ ਸਰ੍ਹਟਤ ਫ਼ਸਾਂ॥	1
	(ਙ)	ਘਾਤਾਂ ਸੁਸੇਸਰੇਘਾਗਸ ਸੇਫ਼ਤਦਾਂ॥	1
	(ਟ)	ਸਖਸਾਂਅਸੰਰਤ ਸਨਾਂਅ ਦੰਦ ਟੇਘਾਟਾਂਤ ਸਨਾਂਅ ਧਦਾਂਅਂ ਯਾਂਭਦਤ ਸਯਸਮੁਦਾਂ॥	1
	(ਸ)	ਸਗੇਘਾ॥	1
	(ਗ)	ਅਟਤ, ਧਸ੍ਰਸਤ ਧਸਲ੍ਰਘ ਦ੍ਰਘਲਾਂਤ ਸੰਸਤਸਾਅਂਦਾਂ॥	1